

Kiinan eläkejärjestelmä (2011)

Yleistä

Kiinan yhteiskunnan ja eläkejärjestelmien keskeisenä muutoksen moottorina on väestön ikääntyminen ja samanaikainen kaupungistuminen. Kiinan väestö ikääntyy erittäin nopeaa tahtia paitsi 1970-luvulla käyttöön otetun yhden lapsen politiikan mutta myös elinajan pidentymisen myötä. Väestön huoltosuhde (yli 65-vuotiaat / 15–64-vuotiaat) on tällä hetkellä alle 15 prosenttia mutta YK:n ennusteen mukaan se nousee 38 prosenttiin vuoteen 2050 mennessä.

Absoluuttisissa numeroissa yli 65-vuotiaiden määrä on noin 111 miljoonaa ja vuonna 2050 määrän on ennustettu nousevan yli 330 miljoonan. Vastasyntyneen elinajan odote on noin 73 vuotta mutta sen ennustetaan nousevan 80 vuoteen 2050 mennessä.

Kiinan väestöstä pääosa asuu maaseudulla. Maaseutuväestön osuus on noin 56 prosenttia koko väestöstä mutta ikääntyneistä osuus on jopa noin 70 prosenttia. Viime vuosikymmenten erittäin nopea taloudellinen kasvu on lisännyt maaltamuuttoa erityisesti työikäisen väestön suhteen. Kiinassa on käytössä "hukou" väestörekisterijärjestelmä, jossa väestö luokitellaan kaupunki- ja maaseutuväestöön. Maaseutuväestön ja kaupunkiväestön sosiaaliturva, ml. eläketurva, ovat eronneet merkittävästi toisistaan.

Talouden uudistamisen myötä Kiinassa on ollut käytössä erilaisia paikallisia pilottiohjelmiä sosiaali- ja eläketurvan järjestämisessä jo 1980-luvulta lähtien. Kaupunkiväestöä koskeva kattavampi yleinen eläkeuudistus tehtiin vuonna 1997. Keskushallinnon päättämien suurten linjojen pohjalta luotiin Maailmanpankin suositukseen perustuva kolmen pilarin eläkejärjestelmä.

1. pilari koostuu lakisääteisestä jakojärjestelmäpohjaisesta työeläkkeestä, jota täydentää pakollinen yksilöllisiin eläketileihin perustuva järjestelmä. Vaikka työeläkejärjestelmä on periaatteessa pakollinen kaikille työtätekeville kaupunkilaisille, käytännössä ainoastaan 55 prosenttia työntekijöistä tai heidän työnantajistaan maksaa eläkemaksuja järjestelmään.

Pakollisen työeläkejärjestelmän lisäksi Kiinassa on vähäisessä määrin 2. pilarin työmarkkinaeläkkeitä sekä 3. pilariin kuuluvaa yksityistä eläkesäästämistä.

Uusi sosiaaliturvalaki

Yleisen työeläkejärjestelmän toteutus vaihtelee maakunnittain tai kaupungeittain, koska keskushallinto on luonut ainoastaan ohjesääntöjä yleisen eläketurvan järjestämisestä. Näin varsinkin järjestelmien rahoitustavat vaihtelevat ja tämä on vaikeuttanut paitsi työväestön liikkuvuutta sekä eläketurvan siirrettävyyttä asuinpaikan muutoksen yhteydessä.

Uusi, 2010 säädetty ja 2011 heinäkuussa voimaan tullut sosiaaliturvalaki pyrkii poistamaan näitä ongelmia yhtenäistämällä eläkejärjestelmiä ja näin karttuneiden etuuksien siirrettävyyttä eri järjestelmien välillä. Uusi laki ja sen toimeenpanosäännökset velvoittavat myös Kiinassa asuvat ulkomaalaiset maksamaan lakisääteisen eläkejärjestelmän eläkemaksuja ja sosiaaliturvamaksuja 15.10.2011 alkaen, jos maiden välillä ei ole kahdenkeskistä sosiaaliturvasopimusta.

Vähimmäiseläkejärjestelmät

Kaupungeissa vailla työsuhdetta olevien tai vaillinaisen työuran tehneiden henkilöiden vähimmäisturva on ollut vuonna 1999 perustetun ns. *Dibao*-sosiaaliturvajärjestelmän varassa. Sosiaaliturvalain voimaantulon myötä on perustettu uusi vähimmäiseläkejärjestelmä kaupunkiväestölle, jonka pitäisi kattaa koko maa vuoden 2012 kuussa.

Maaseutuväestön perustoimeentulo on ollut puolestaan pääasiassa perheenjäsenten varassa. Kiinassa laki velvoittaa lapset huolehtimaan vanhempiensa toimeentulosta, jos vanhemmilla ei ole muita tulonlähteitä. Vuonna 2009 perustetun maaseudun vähimmäiseläkejärjestelmän on tarkoitus laajeta koko maan kattavaksi vuoteen 2013 mennessä.

Uudet vähimmäiseläkejärjestelmät ovat kuitenkin vapaaehtoisia ja niihin tulee suorittaa eläkemaksuja eläkei-
keuden saamiseksi. Vuonna 2010 noin 24 prosenttia maaseutuväestön työntekijöistä oli vakuutettuina uudessa eläkejärjestelmässä.

Lakisääteinen eläketurva

Kaupunkiväestön lakisääteinen työeläkejärjestelmä on pakollinen kaikille työsuhhteessa oleville sekä itsenäisille yrittäjille. Joissain maakunnissa yrittäjien vakuutus on vapaaehtoinen. Eläkejärjestelmä kattaa myös kaikki valtion yrityksissä työskentelevät riippumatta niiden sijainnista. Kommunistisen puolueen jäsenillä, julkisella sektorilla palveluksessa olevilla sekä kulttuuri-, opetus- ja tieteellisillä instituutioilla (pl. omarahoitteiset insti-
tuutiot) on omat, budjettirahoitteiset järjestelmänsä.

Lakisääteinen työeläkejärjestelmä koostuu etuusperusteisesta peruseläkkeestä (*Basic pension insurance*) sekä maksuperusteisesta yksilöllisestä eläketilistä (*Mandatory individual account*).

Maaseutuväestöllä on vapaaehtoiseen vakuuttamiseen perustuva vähimmäiseläkejärjestelmä (*Rural pilot pensi-
on*). Vuonna 2011 perustetussa kaupunkilaisten työttömien tai vailla työeläketurvaa olevien uusi vähimmäiselä-
kejärjestelmä on maaseutuväestön vähimmäiseläkejärjestelmän kaltainen.

Kiinan kaupunkiväestön lakisääteiset eläkejärjestelmät

Maailmanpankin pilariluokitus	Järjestelmä	Vakuutusmaksut	Etuudet	Rahoitus
0	dibao- sosiaalituki	ei peritä	vaihtelevat	vero
	vähimmäiseläke	vakuutettu: CNY 100-500 / vuosi paikallishallinto tai valtio: CNY 30 / vuosi (min)	perusetuus: vähintään CNY 55 / kk, maksuperusteinen yksilöllinen eläketili	vero / rahastointi
I	peruseläke	työnantajat: 20% työntekijät: 0%	perustuu työvuosiin sekä omaan ja paikalliseen keskipalkkaan	jakojärjestelmä
II	yksilöllinen eläketili	työntekijät: 8%	maksuperusteinen yksilöllinen eläketili	rahastointi

Vanhuuseläke

Peruseläkejärjestelmässä ja yksilöllisissä eläketileissä vanhuuseläkeikä on 60 vuotta miehille. Naisten eläkeikä vaihtelee ja se on 60 vuotta toimihenkilönaisille, 55 vuotta työntekijätasolla työskenteleville naisille ja 50 vuotta muille työsuhhteessa olevilla naisilla. Kuluttavissa tai epäterveelliseksi luokitellussa ammatissa työskenteleville eläkeikä on miehillä 55 vuotta ja naisilla 45 vuotta. Eläkeikävaatimuksen lisäksi vaaditaan vähintään 15 vuoden vakuutusaika.

Varhennetun vanhuuseläkkeen voi saada peruseläkejärjestelmästä 55 vuotiaana (miehet) tai 45 vuotiaana (naiset), jos on työskennellyt vähintään 8-10 vuotta vakituisesti kuluttavassa tai epäterveellisessä työssä. Täysin työkyvyttömiä ikääntyneiden vakuutettujen on mahdollista saada vanhuuseläke varhennettuna 50 vuotiaana miesten kohdalla ja naisten kohdalla 45 vuotiaana. Lisäksi vaaditaan vähintään 10 vuoden vakuutusaika.

Eläkettä on myös mahdollista lykätä yli 60 vuoden iän mutta tällöin peruseläkkeeseen ei makseta lykkäyskorotusta. Yksilöllisen eläketilin kuukausieläke sen sijaan nousee (ks. taulukko alla). Jos eläkeiässä vakuutusaikaa on vähemmän kuin 15 vuotta, yksilölliselle tilille karttunut summa maksetaan vakuutetulle kertakorvauksena. Muuten eläketilin nostoikäraja noudattaa peruseläkejärjestelmää.

Maaseutu- ja kaupunkiväestön vähimmäiseläkejärjestelmässä vanhuuseläkeikä on miehillä ja naisilla 60 vuotta. Lisäksi vaaditaan vähintään 15 vuoden vakuutusaika. Joissain provinseissa puuttuva vakuutusaika on mahdollista ostaa kertamaksulla tai jatkaa vakuutusmaksujen maksamista siihen saakka kunnes 15 vuotta tulee täyteen. Vanhemmillä ikäluokilla on myös muita lievennyksiä vakuutusaikavaatimukseen.

Vanhuuseläkkeen määräytyminen

Peruseläke karttuu 1 prosentin vuodessa eläkepalkasta laskettuna. Eläkepalkka määritellään keskiarvona provinssin, maakunnan tai kaupungin eläkellesiiirtymisvuotta edeltävästä keskipalkasta sekä vakuutetun omasta palkasta. Täysi eläke on 35 prosenttia suhteessa eläkepalkkaan. Maksussa olevia eläkkeitä tarkistetaan indeksillä, joka määräytyy vaihtelevasti paikallisen keskipalkan tai hintojen kehityksen mukaisesti.

Yksilölliselle eläketilille kertynyt varallisuus muutetaan kuukausieläkkeeksi, jos vakuutusvuosia on 15 tai enemmän. Alle 15 vuoden vakuutusajalla eläke maksetaan kertakorvauksena. Eläke määräytyy eläkellesiiirtymisiin, kansallisen kaupunkiväestön elinajanodotteen ja korkokertoimen mukaisesti siten, että eläkkeelle siirryttäessä tilin varallisuus jaetaan em. tekijöistä muodostetulla vakuutetun iän mukaisella annuiteettiluvulla. Jos vakuutetun eläketili ehtyy, eläke maksetaan peruseläkkeen rahoituksen kautta. Yksilöllisen eläketilin tavoitakorvaustaso on 24 prosenttia alueen keskimääräisestä palkasta 35 vuoden vakuutusajan jälkeen. Todellinen etuuden taso riippuu kuitenkin eläkemaksuille saaduista tuotoista.

Eläkkeen määräytyminen yksilöllisessä eläketilijärjestelmässä

Ikä	45	50	55	60	65	70
Annuiteettiluku	216	195	170	139	101	56

Provinssit, maakunnat ja kaupungit määrittelevät kuitenkin itsenäisesti paikallisten elinkustannusten pohjalta vähimmäiseläkkeen, johon järjestelmän eläkkeensaajat ovat oikeutettuja.

Maaseutu- ja kaupunkiväestön vähimmäiseläkejärjestelmässä vanhuuseläke on minimissään CNY 55 (n. € 6,6) kuukaudessa. Varakkaammat alueet voivat maksaa huomattavasti tätä enemmän. Esimerkiksi Pekingin alueen maaseutuväestöllä minimieläke on CNY 280 /kk. Lisäksi maksetaan yksilölliseen eläketiliin perustuva eläke. Eläketilille hyvitetään vuosittain 1 vuoden pankkitalletuskorkoa vastaava tuotto.

Työkyvyttömyyseläke

Peruseläkejärjestelmästä

Työkyvyttömyyseläkkeelle voi päästä peruseläkejärjestelmän kautta, jos henkilö on täysin kykenemätön töihin eikä ole oikeutettu varhennettuun eläkkeeseen. Paikallinen työkyvyn arviointikomitea (*Labor Ability Appraisal Committee*) arvioi työkyvyttömyyden asteen. Työkyvyttömyyseläke on 40 % vakuutetun kuukausipalkasta mutta kuitenkin vähintään paikallisen vähimmäistoimeentulon tasolla.

Työtapaturmavakuutuksesta

Pakollisen työtapaturmavakuutuksen kautta maksettava työkyvyttömyyseläke määräytyy saman arviointikomitean määräämän työkyvyttömyysasteen mukaisesti mutta eläke voidaan maksaa sekä määräaikaaisesti maksimissaan 24 kuukautta että pysyvästi. Lisäksi maksetaan kertakorvauksia.

Täysin ja pysyvästi työkyvytön (asteet 1-4) voi saada kertasummakorvauksena tasosta riippuen 24–18 kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen ja eläkkeen, joka on 90–75 % edellisestä palkasta.

Keskitasoisesti ja pysyvästi työkyvytön (asteet 5-6) voi saada kertasummakorvauksena 16–14 kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen. Jos työnantaja ei voi tarjota asteikolla 5-6 olevalle työkyvyttömälle sopivaa työtä, saa vakuutettu 70 – 60 %:n palkkaa vastaavan työkyvyttömyyseläkkeen. Jos pysyvä työkyvyttömyyseläke on vähemmän, kuin paikallinen vähimmäispalkka, maksaa työnantaja erotuksen. Jos vakuutettu vapaaehtoisesti katkaisee työsuhteensa työnantajaan, saa vakuutettu kertasummana työtapaturmavammaan perustuvaa lääkintätukea (*work injury medical treatment subsidy*) ja työkyvyttömyystukea (*disability employment subsidy*). Provinssien hallitukset päättävät kukin omista tukitasoistaan.

Pienemmissä työkyvyttömyystapauksissa (asteet 7-10), voi saada 12-6 kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen. Jos työsopimus vanhentuu tai vakuutettu vapaaehtoisesti katkaisee työsuhteensa työnantajaan, saa vakuutettu edellä mainitut lääkintä- ja työkyvyttömyystuet.

Kaikissa työkyvyttömyysasteissa työnantajat joutuvat maksamaan korkeamman kertakorvauksen, jos loukaantunut henkilö oli töissä laittomasti,

Tapaturmavakuutuksen työkyvyttömyyseläke lakkaa vanhuuseläkkeen alkaessa. Jos työkyvyttömyyseläkkeen määrä on suurempi kuin vanhuuseläke, työsairausrahasto maksaa erotuksen.

Perhe-eläke

Peruseläkejärjestelmästä perhe-eläkkeinä maksetaan ainoastaan kertakorvauksia, joihin ovat oikeutettuja edunjättäjän kuollessa leski-, lapsi tai vanhemmat. Hautausavustus maksetaan vakuutetun itsensä tai huollettavan perheenjäsenen kuollessa. Perhe-eläkekorvauksen edellytyksenä on, että edunjättäjä oli vakuutettu tai jo eläkkeellä järjestelmästä.

Perhe-eläkkeenä maksetaan kertakorvauksena etuudenjättäjän 6-12 kk palkka, riippuen huollettavien määrästä. Edunjättäjän lailliselle perilliselle maksetaan lisäksi yksilölliselle eläketilille karttunut summa korkoineen. Hautausavustuksena maksetaan edunjättäjän leskelle, lapsille, vanhemmille ja isovanhemmille 2 kk paikallista keskiarvopalkkaa vastaava summa. Jos vakuutetun huollettava perheenjäsen kuolee, hautausavustuksen määrä on 33–50 prosenttia paikallisesta keskipalkasta riippuen kuolleen perheenjäsenen iästä.

Työtapaturmavakuutuksesta maksetaan edunjättäjän puolisolle jatkuvana perhe-eläkkeenä 40 prosenttia edunjättäjän viimeisestä palkasta. Jokaiselle edunjättäjän huollettavana olleille henkilöille maksetaan 30 prosenttia, jonka lisäksi edunjättäjän vanhemmille ja lapsille maksetaan 10 prosenttia edunjättäjän palkasta. Edunsaajia voivat olla vanhemmat, isovanhemmat, lastenlapset ja sisarukset. Enimmillään perhe-eläke voi kuitenkin olla 100 prosenttia edunjättäjän viimeisestä palkasta.

Työtapaturmavakuutuksen kuolinkorvaus (*death allowance*) on edunjättäjän 48–60 kuukauden palkkaa vastaava kertakorvaus. Lisäksi maksetaan hautausavustus, joka on 6 kk paikallinen keskipalkka.

Hallinto

Peruseläkejärjestelmän hallinto on ollut pääsääntöisesti paikallisten viranomaisten vastuulla vuoteen 2011 saakka. Keskushallinnon, eli työvoima- ja sosiaaliturvaministeriön eläkeosaston tehtävänä on ollut tuottaa yleiset ohjeet ja valvoa, että paikalliset säännökset seuraavat keskushallinnon ohjeistusta. Näin eläkejärjestelmien käytännön toteutus on vaihdellut riippuen paikallisista olosuhteista.

Uuden sosiaaliturvalain myötä peruseläkejärjestelmän toteutusta ja hallintoa pyritään yhtenäistämään, jolloin etujen siirrettävyys järjestelmien välillä mahdollistuu paremmin. Lisäksi erityisesti kaupunkiväestön ja maaseutuväestön elä-keturva yhtenäistyy vähimmäisturvan osalta.

Paikallisella tasolla, eli provinseissa, kaupungeissa tai maakunnissa sosiaaliturvatoimistot hallinnoivat edelleen paikallista peruseläkejärjestelmää ja yksilöllisiä eläketilejä. Kiinassa on ollut ongelmia eläkevarojen hallinnoinnissa ja useita korruptioskandaaleja liittyy juuri lakisääteisen eläkejärjestelmän varallisuuden hoitoon (esim. Shanghain eläkejärjestelmä v.2006).

Vuonna 2000 perustetun kansallisen sosiaaliturvarahaston, NSSF (National Social Security Fund), tehtävänä on olla takuurahastona paikallisille peruseläkejärjestelmille sekä helpottaa tulevaisuudessa väestön ikääntymisestä aiheutuvaa eläkejärjestelmien menojen kasvua.

Rahoitus

Lakisääteisen järjestelmän peruseläkkeet ovat jakojärjestelmäperiaatteella rahoitettuja, jossa kunkin vuoden eläkemeno rahoitetaan sen vuoden maksutuloilla. Lakisääteisen järjestelmän yksilöllisille eläketileille suoritettavat maksut sijoitetaan sääntöjen mukaan ainoastaan pankkien tileille sekä mahdollisesti Kiinan valtionobligaatioihin. Eläkemaksuille saatu sijoitustuotto on ollut matala, johtuen em. sijoitusportfolion rajoittuneisuudesta. Keskimääräinen tuotto on ollut alle 2 prosenttia (nimellinen) viimeisen 10 vuoden aikana.

Kansallinen sosiaaliturvarahasto voi sijoittaa varojaan vapaammin ja sen sijoitusten keskimääräinen nimellinen vuosituotto kymmenen vuoden aikana on ollut yli 9 prosenttia vuoden 2010 lopussa laskettuna. Tätä rahastoa on kuitenkin tarkoitus kartuttaa vielä pitkään, eikä siitä makseta tällä hetkellä eläkemenoja kuin ainoastaan hätätapauksessa.

Yksilöllisten eläketilien varoja on usein siirretty peruseläkkeiden rahoittamiseen ja näin eläketilit voivat olla tyhjiä tai vajaarahoitteisia. Vuonna 2005 keskushallinto julkaisi ohjeistuksen (doc.38) perusjärjestelmän ja eläketilien rahoituksen erottamisesta toisistaan sekä eläketilien uudelleen täyttämistä keskushallinnon tai paikallishallinnon rahoituksella. Tähän kokeiluun osallistuu 13 provinssia mutta muutos tulee todennäköisesti laajenemaan vähitellen koko maan kattavaksi.

Maksutasot

Peruseläkejärjestelmä rahoitetaan yleensä pelkästään työnantajamaksuin. Yksilölliselle eläketilille maksuja suorittavat puolestaan vain palkansaajat. Eläkemaksutasot vaihtelevat provinssi-, maakunta-, ja kaupunkitasoilla. Kaupunkiväestön lakisääteisen järjestelmän maksuja peritään kuitenkin maanlaajuisesti määriteltyjen ala- ja ylärajojen väliin jäävästä palkanosasta. Alaraja on 60 prosenttia ja yläraja 300 prosenttia paikallisesta keskipalkasta.

Peruseläkejärjestelmän keskimääräinen maksutaso on 20 prosenttia ala- ja ylärajojen väliin jäävästä palkan osasta. Yksityisyrittäjät maksavat noin 12 prosenttia paikallisesta keskipalkasta perusjärjestelmään. Keskushallinto tai paikallishallinto osallistuu peruseläkejärjestelmän rahoitukseen siltä osin, kuin maksut eivät riitä etuuskien maksamiseen. Palkansaajat ja yrittäjät maksavat yksilöllisille eläketileille 8 prosenttia em. rajojen väliin jäävästä palkanosasta. Työnantajat eivät maksa yksilöllisille tileille eläkemaksuja.

Maaseutuväestön uuden vapaaehtoisen vähimmäiseläkejärjestelmän perusetuus (CNY 55 /kk) rahoitetaan sekä keskushallinnon ja/tai paikallishallinnon budjettirahoituksella. Lisäksi järjestelmän jäsenten tulee maksaa yksilölliselle eläketilille eläkemaksuja noin 4-8 prosenttia laskettuna paikallisesta keskipalkasta (CNY 100–500 vuodessa). Paikallishallinto maksaa yksilöllisille tileille lisäksi vähintään CNY 30 vuosittain. Kaupunkiväestön uusi vapaaehtoinen vähimmäiseläkejärjestelmä rahoitetaan vastaavalla tavalla.

Julkisen sektorin eläkejärjestelmät rahoitetaan pääasiassa valtion tai paikallishallinnon budjettirahoituksella. Viidessä provinssissa/maakunnassa (Chongqing, Guangdong, Shanghai, Shanxi ja Zhejiang) on käynnistetty pilottijärjestelmiä julkisen sektorin työntekijöiden eläkejärjestelmän uudistamiseksi. Pilottijärjestelmät muistuttavat yksityisen sektorin lakisääteistä järjestelmää ja niissä myös työntekijöillä (ja työnantajalla) ovat eläkemaksusuudet. Armeijan eläkejärjestelmä rahoitetaan täysin budjettivaroista.

Lakisääteiset sosiaalivakuutusmaksut Kiinassa v. 2011, %

	Koko maa		Shanghai		Beijing		Guangzhou	
	Palkan-saaja	Työn-antaja	Palkan-saaja	Työn-antaja	Palkan-saaja	Työn-antaja	Palkan-saaja	Työn-antaja
Eläke	8	12-22	8	22	8	20	8	12
Sairaus	2	5-22	2	12	2 + CNY 3	10	2	8
Työttömyys	alle 1	0,2-2	1	1,7	0,2	1	1	2
Työtapaturma	0	0,5-2	0	0,5	0	0,3-1	0	0,5-1,5
Äitiys	0	0,5-1	0	0,8	0	0,8	0	0,85
Maksimi palkka, josta maksut peritään			CNY 11 688 (1408 e)*		CNY 12 603 (1518 e)*		CNY 13 623 (1641 e)*	

* EUR 1 = CNY 8,3

Lisäeläkkeet

Vuonna 2004 Kiinan keskushallinto uudisti työmarkkinaeläkesäännöstöä ja uudet vapaaehtoisesti järjestetyt työnantajakohtaiset *Enterprise Annuities* (EA) -järjestelmät tulivat voimaan. EA-järjestelmät ovat täysin rahastoituja ja maksuperusteisia. Niiden täytyy olla työvoima- ja sosiaaliturvaministeriön hyväksymiä. Lisäksi yhtiöiden joilla on EA-järjestelmä, tulee olla mukana myös lakisääteisessä työeläkejärjestelmässä.

EA-eläkejärjestelmät ovat trusti-periaatteella järjestettyjä. Trustin toiminnasta vastaa hallitus, joka muodostuu edunvalvojista (*trustee*). Edunvalvojat voivat olla joko yhtiön sisältä valittuja, jolloin vähintään 1/3 tulee olla työntekijöiden edustajia tai trustia voi hallinnoida keskushallinnon lisensoima kaupallinen yritys.

EA-järjestelmistä maksetaan vanhuuseläkkeitä joko kertakorvauksena tai jatkuvina eläkkeinä. Eläkkeet rahoitetaan työnantajamaksuin tai sekä työnantaja- että työntekijämaksuin. Maksimi työnantajan maksu on 1/12 työntekijän vuosipalkasta. Lisäksi työnantajan ja työntekijän maksut eivät saa ylittää 1/6 työntekijän vuosipalkasta. Työnantajan eläkemaksut ovat yleensä vähennyskelpoisia verotuksessa mutta tämä vaihtelee provinssittain (useimmissa provinseissa maksimivähennys 5 % maksu).

Lisäeläkkeet eivät ole Kiinassa kovinkaan kattavia mutta niissä vakuutettujen määrä sekä erityisesti varallisuus ovat kasvaneet vuoden 2004 uudistuksen jälkeen. EA-järjestelmien sijoitustuotto on myös ollut merkittävästi korkeampi kuin lakisääteisen järjestelmän viimeisen kymmenen vuoden aikana.

EA-järjestelmien tunnuslukuja 2005-2010

	2005	2006	2007	2008	2010
Järjestelmiä	23 000	24 000	32 000	33 000	35 000
Vakuutettuja (mil.)	9,2	9,6	9,3	10,4	14,0
Varallisuus / BKT	0,4	0,4	0,6	0,6	-
Reaalituotto, %	-	8,1	19,7	-7,7	3,6

Lähde: IMF

Aiheesta muualla

[Yhdysvaltojen sosiaalihuollon sekä ISSA:n laatima kuvaus Kiinan eläkejärjestelmästä \(2010, pdf 152 kt\)](#)

[OECD:n raportti eläkejärjestelmäuudistuksista Kiinassa \(2007, pdf 324 kt\):](#)

[IMF:n raportti Kiinan eläkejärjestelmän hallinnosta \(2009, pdf 1,3 Mt\)](#)

Lisätietoja: [antti.mielonen\(at\)etk.fi](mailto:antti.mielonen@etk.fi)